

Vraag 1: Dragen de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de huidige natuurwetgeving bij aan de balans tussen ecologie en economie?

Nee.

Bij wetgeving om natuur of dieren te beschermen moet het uitgangspunt ook zijn dat de belangen van natuur en dieren niet zonder meer geschaad mogen worden.

Dit is het zogenaamde Nee, tenzij-principe . Alleen wanneer er zwaarwegende belangen zijn mag van de bescherming van dieren en de natuur worden afgeweken. Deze zwaarwegende belangen moeten objectief worden vastgesteld. Bovendien zouden andere oplossingen om aan deze zwaarwegende belangen tegemoet te komen voorhanden mogen zijn.

In de nieuwe Wet Natuur is niets terug te vinden van dit 'Nee, tenzij-principe'. Het wordt volledig omgedraaid tot een 'Ja, mits...'. Dieren mogen worden verstoord en gedood, mits hun voortbestaan niet (direct) wordt bedreigd.

In het wetsvoorstel weegt de economie zo zwaar dat dit ten koste gaat van de ecologie. De waarde van dieren of natuur worden tot vrijwel nul gereduceerd. Hierbij wordt voorbijgegaan aan de intrinsieke waarde van dieren, maar ook aan de economische en maatschappelijke waarden die dieren en natuur vertegenwoordigen.

Vraag 2: Is het voorliggende wetsvoorstel voor de praktijk duidelijk en uitvoerbaar?

Nee.

Met deze Wet Natuur wordt niet concreet en duidelijk aangegeven wat wel en niet mag. De globale kaders en randvoorwaarden worden aangegeven (die zich eigenlijk beperken tot datgene wat volgens internationale verdragen minimaal écht noodzakelijk is, zonder overigens de regels en soorten te benoemen).

Hoe binnen, maar vooral ook buiten deze kaders de natuur en de dieren beschermd moeten worden blijft onduidelijk. De decentralisatie van de uitwerking-uitvoering-handhaving van de wet naar provincies maakt dit nog onduidelijker en onoverzichtelijker.

De naleving van de regels wordt volledig aan particulieren, ondernemers en bedrijven overgelaten.

Het voorliggende wetsvoorstel is niet duidelijk omdat er vage begrippen worden gebruikt, zoals het 'opzettelijk doden', 'voldoende zorg bieden', 'gemakkelijk herkenbare delen van dieren'.

Vraag 3: Heeft u verder nog opmerkingen over de inhoud van het wetsvoorstel en de toelichting?

De Wet Natuur biedt alle ruimte aan de economie, waardoor particulieren, ondernemers en bedrijven volledig hun gang mogen gaan ten koste van dieren en natuur. Europese verdragen mogen niet de enige beperkende factor zijn. De nationale overheid heeft een eigen verantwoordelijkheid om dieren en natuur te beschermen. Dat is niet alleen in het belang van dieren en natuur, maar is in het belang van alle burgers. Het is een taak van de overheid om kwetsbare waarden van dieren en natuur te beschermen.

Verder sluit ik me volledig aan bij de reactie van Han Olf, hoogleraar Ecologie en Natuurbeheer aan de Rijksuniversiteit Groningen.

De nieuwe Wet natuur, en de natuurvisie waar deze toe dreigt te leiden, mist

elke wetenschappelijke basis.

De EHS was wel duidelijk gebaseerd op twee belangrijke wetenschappelijke ideeën: eiland-biogeografische theorie en metapopulatie theorie. Beide voorspellen ze dat fragmentatie van landschappen en verkleining van natuurreservaten noodzakelijk tot een verlies van biodiversiteit leidt. Aangezien in de daarop volgende twintig jaar uitvoerig was bewezen dat beide theorieën klopten, was het goed dat deze theorievorming in 1990 zijn weg vond naar wetgeving en beleid.

Nu twintig jaar het natuurbeleid en bijbehorende wetgeving weer op de schop gaat, zou te verwachten zijn dat daarbij gebruik wordt gemaakt van het voortschrijdend wetenschappelijke inzicht van de afgelopen periode. Daar is echter helaas niets van terug te vinden.

Natuurbeleid en -wetgeving wordt teruggebracht tot een boekhoudkundige actie: we beschermen voortaan alleen die soorten en gebieden die we volgens Europese regels móéten beschermen. Feitelijk betekent dit twintig jaar terug in plaats van twintig jaar vooruit.

Dit negeren van nieuwe wetenschappelijke kennis voor wetgeving en beleid kan twee gronden hebben: óf het kabinet denkt dat er geen relevante nieuwe wetenschappelijke ontwikkelingen zijn die de moeite waard zijn om hun weg te vinden naar het beleid, en/of het kabinet denkt dergelijke kennis niet nodig te hebben omdat het simpelweg de politieke keuze maakt voor economie boven natuur. Beide redeneringen zijn gebaseerd op een foute voorstelling van zaken.

Relevante en belangrijke nieuwe wetmatigheden heeft de wetenschap wél ontdekt de laatste twintig jaar: vooral het herkennen van zogenoemde ecosysteemdiensten. Natuur heeft veel meer waarde dan de enkele 'door Europa verplichte' kenmerken soorten die erin voorkomen.

Er is aangetoond dat grootschalige landschappen en ecosystemen, met veel interacties tussen (vaak algemene) soorten, vaak een enorm economisch nut en maatschappelijke waarde hebben. Natuur is nodig onder meer voor de regulatie van ons klimaat, het tegengaan van overstromingen, de voorziening van schoon drinkwater, de onderdrukking van ziekten en plagen, het voorzien in recreatiemogelijkheden, handhaving van luchtkwaliteit, het opruimen van meststoffen, et cetera.

Steeds beter kunnen biologen, samen met economen en geowetenschappers, kritische waarden aangeven van het benodigde natuurlijk kapitaal wat dergelijke noodzakelijke ecosysteemdiensten mogelijk maakt. Helaas is het zo dat dit economische waarden oplevert waarvan de ruimtelijke en temporele schalen landsgrenzen, natuurreservaten en kabinetsperioden vaak overschrijden.

Als deze waarden echter ontkent worden, en natuurbehoud alleen gezien wordt als een aantasting van lokale economische belangen op korte termijn, zal goedkoop uiteindelijk duurkoop blijken te zijn.

Waar we nu grote moeite betrachten om onze 'systeem-banken' met bijzonder veel belastinggeld overeind te houden, laten we onze 'systeem-landschappen' maar gewoon omvallen. Met echter hetzelfde resultaat: als je ze kwijt bent krijg je ze niet meer terug, of alleen tegen een veelvoud van wat het kost om wat er nu is te behouden.